

РЕШЕНИЕ

№ 21336

гр. София, 28.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав, в публично заседание на 28.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **4211** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 25, ал. 5 от Закона за хората с увреждания.

Образувано е по жалба на И. П. Ж. от [населено място], подадена чрез адв. Д., срещу Направление № 26006981 от 26.02.2026 г. за включване в механизма на личната помощ в частта относно определения брой часове – 147 месечно, потвърдено с Решение № 22-РД06-0033 от 24.03.2026 г. на директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – С. – град.

Релевират се доводи за незаконосъобразност на оспорения акт, като постановен при несъобразяване с действително здравословно състояние на оспорващата. В тази връзка се подчертава, че жалбоподателката има валидно издадено решение на ТЕЛК, съгласно което е определена 100% трайно намалена работоспособност, поради ампутация на долен ляв крайник, преди повече от 40 години, поради което придвижването ѝ е силно затруднено. Твърди се, че социалните работници не са отчетели обстоятелството, че потребността от лична помощ е практически непрекъсната - 24 часа в денонощието, като не става ясно с какъв механизъм са определени 147 помощ, вместо максимално предвидените от закона 168 часа, които представляват минимално необходимото за адекватна подкрепа и е единственият съразмерен на действителните потребности.

В съдебно заседание жалбоподателката, редовно призована, не се явява, не се представлява. По делото е постъпила молба от 24.04.2026 г. от адв. Д., в която заявява, че е в невъзможност да се яви в съдебно заседание, тъй като на същата дата от 13.30 ч. има насрочено дело за делба в СРС на 141 състав с изслушване на експертиза като представя и протокол на 141 състав, но не

възразява да се даде ход на делото, поддържа изложеното в жалбата и изразява допълнителни доводи към същата. Претендира разноски съобразно представения договор към жалбата.

Ответникът – директорът на дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ Л., редовно призван, не се явява. Представява се от ст. юриконсулт П., като в залата се явява и Е. З. – Началник отдел „Индивидуална оценка на хора с увреждания и социални услуги“ в Дирекция “Социално подпомагане“ – Л., с пълномощно по делото. Искат отхвърляне на жалбата и присъждане на юриконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура - редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София град, Трето отделение, 44 състав, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

С Експертно решение на ТЕЛК № 90202 от 05.02.2026 г. на оспорващата е определена трайно намалена работоспособност в размер на 100 % с чужда помощ пожизнено с водеща диагноза: придобита липса на крайник и придружаващи заболявания: хипертонично сърце със /застойна/ сърдечна недостатъчност, първична коксартроза, двустранна, първична гонартроза, двустранна, двустранна невросензорна загуба на слуха.

На 11.02.2026 г. от жалбоподателката е подадено пред директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л. заявление – декларация /л. 40, 41/ по чл. 20, ал. 1 от Закона за хора с увреждания /ЗХУ/ за ползване на социална услуга личен асистент. Към декларацията е приложена Формуляр за самооценка на лице с увреждане по образец, в който отразил, че е със 100% трайно намалена работоспособност /л. 42-49/, обусловена от физическа недостатъчност – ампутиран ляв крак.

На 19.02.2026 г. социален работник изготвя Формуляр за попълване от служител, водещ случая, за извършване на индивидуална оценка на потребностите по заявление – декларация, подадено от жалбоподателката, в който отразява, че И. Ж. се нуждае от общо 147 часа лична помощ месечно, определени въз основа на установените общо 119 точки в резултат на проведената анкета.

На 25.02.2026 г. била изготвена индивидуална оценка на потребностите на И. Ж. /л. 37, 38/, в която също е отразено, че тя има потребност от предоставяне на лична помощ с общ брой часове за лична помощ - 147 и степен на зависимост - четвърта, изразяваща се в тотална зависимост/затруднения.

С Направление за включване в механизма „Лична помощ“ № 26006981/26.02.2026 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - Л., на основание чл. 25, ал. 2 от ЗХУ, въз основа на подадено Заявление - декларация с вх. № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/399/11.02.2026 г. и заключенията в Индивидуална оценка на потребностите, изготвена на 25.02.2026 г. на И. Ж. са определени 147 броя часове месечно за лична помощ, с валидност на направлението до 25.02.2031 г.

Горепосочено направление е оспорено по административен ред с жалба вх. № 2203-94И-00-0550 от 09.03.2026 г. /л. 19-20/, която е отхвърлена като неоснователна с Решение № 22-РД06-0033 от 24.03.2026 г. на директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – С. – град.

Административен съд - София-град, след като съобрази събраните в хода на производството доказателства, които прецени с оглед доводите и становището на страните, прави следните правни изводи:

Предмет на оспорване по делото е индивидуален административен акт - направление № 26006981 от 26.02.2026 г. за включване в механизма на личната помощ в частта относно определения брой часове – 147 месечно, издадено от директора на ДСП - Л. от неговия адресат - надлежна страна с право и интерес от обжалване. Обстоятелството, че с Направлението на лицето са определени 147 часа месечно лична помощ не изключва правния му интерес от неговото оспорване, доколкото

жалбоподателят твърди, че има право на по-голям брой часове лична помощ и максималният брой часове, които могат да бъдат определени, е 168 часа (т.е. повече от определените на лицето).

По изложените съображения съдът намира, че жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, след проверка на административния акт, съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК, във връзка с чл. 146 от АПК, съдът намира, че същата е основателна, по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 25, ал. 2 от ЗХУ, въз основа на заключенията в индивидуалната оценка на потребностите директорът на дирекция "Социално подпомагане" или оправомощено от него длъжностно лице издава направления за предоставяне на лична помощ с определен брой часове, социални услуги или друг вид подкрепа при условия и по ред, определени със закон, като по силата на чл. 21, ал. 1 от ЗХУ, индивидуалната оценка на потребностите се изготвя по настоящ адрес на човека с увреждане от специализиран отдел в дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане. С оглед на това и доколкото оспорваното Направление е издадено от директора на ДСП-Л., съдът приема, че това е сторено от материално и териториално компетентния административен орган, предвид това, че оспорващата е с настоящ адрес [населено място],[жк], [улица], бл. 108 А, вх. Б, ап. 27.

На следващо място, съдът счита, че в хода на административното производство, от ответника не е изпълнено задължението му по чл. 35 от АПК, за изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за случая. Оспореното направление е издадено в изпълнение на Закона за личната помощ, иницирано със заявление-декларация, подадена от пълномощник на жалбоподателката. Целта е последната, като човек с увреждане, довело до ограничения в способността ѝ за самостоятелно обслужване в ежедневието и до зависимост от чужда помощ, да получи адекватна такава, позволяваща упражняване на основните ѝ права и възможност за пълноценно участие в обществото, чрез компенсиране на функционалния дефицит /чл. 2 от ЗЛП/. Съгласно чл. 12, ал. 1 от ЗЛП, чието систематично място е в Глава четвърта от закона "Включване в механизма лична помощ", личната помощ се предоставя въз основа на изготвена индивидуална оценка на потребностите и издадено направление по реда ЗХУ. С направлението се определя броят на часовете за лична помощ въз основа на четири степени, като съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗХУ, същото се издава въз основа на заключенията в индивидуалната оценка на потребностите, изготвена по реда на коментираната по-горе Методика. Самата необходима информация за изготвянето на индивидуалната оценка на потребностите на човек с увреждане е посочена в чл. 22, ал. 1 от ЗХУ, включва компонентите по чл. 23, ал. 1 от ЗХУ, и съгласно алинея втора от същата норма, се основава на самооценката на човека с увреждане за затруднения в домашни условия и извън тях и констатираните обстоятелства за наличните функционални затруднения и бариери при изпълнението на ежедневните и други дейности съобразно представените документи по чл. 21, ал. 3 от ЗХУ /заявление-декларация по образец, формуляр за самооценка на човека с увреждане по образец и медицински документи или експертно решение на ТЕЛК или НЕЛК/.

В случая, органът при изготвяне на индивидуалната оценка на потребностите на жалбоподателката, респ. при издаване на оспореното направление, е отдал приоритет на данните от формуляра, попълнен от служител, водещ случая /Приложение № 2 към чл. 3 от Методиката/ и по-точно на оценката на този служител относно степента на функционален дефицит на лицето с увреждания, пред задължителната информация във формуляра за самооценка, а и в медицинските документи, с което е нарушил правилата на специалния закон, въведени с цитираните по-горе разпоредби. Безспорно, съгласно чл. 15, ал. 3 от ППЗХУ /в приложимата редакция/, при извършване на индивидуална оценка на потребностите служителят, водещ случая е задължен да осъществи личен контакт с човека с увреждане и да извърши посещение в дома му за установяване на неговите реални затруднения и потребности, както и да проведе интервю с

човека с увреждане. Това задължение на водещия служител обаче, поне нормативно не определя приоритет на неговите установявания, а още по-малко на субективната му преценка, пред съдържанието на изброените по-горе документи. В случая изводите за противоречие в данните за степента на функционален дефицит на лицето с увреждания в двата формуляра се установяват при техен сравнителен анализ. Изброените взаимни противоречия и безкритично отдаване на приоритет при изготвяне на индивидуалната оценка, на данните от формуляра, попълнен от служителя на ДСП – Л., налагат изводи за незачитане на задължителната информация по чл. 22, ал. 1 от ЗХУ, което съдът квалифицира като процесуално нарушение по чл. 146, т. 3, вр. с чл. 35 от АПК. Нарушението е съществено и представлява самостоятелно основание за отмяна на обжалваното направление. Действително няма пречка мотивите да са изложени в друг документ, издаден в хода на административното производство, на който административният орган изрично се позовава, но в случая не е налице такъв документ, доколкото във Формуляра за попълване от служител, водещ случая и в Индивидуалната оценка на потребностите на хората с увреждания не е даден отговор на въпроса защо и въз основа на какви данни е направена обективираната във Формуляра на водещия случая служител оценка. Такива аргументи не се съдържат и в решението на горестоящия административен орган, постановено по повод оспорването на Направлението по административен ред, доколкото директорът на РДСП- [населено място] се е задоволил с възпроизвеждане и солидаризиране с изводите на издателя на оспореното направление.

На следващо място съдът приема, че в хода на административното производство по издаване на обжалваното Направление административният орган е допуснал съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Съгласно чл. 14, ал. 1 от ППЗХУ, индивидуална оценка на потребностите по искане на човека с увреждане или на лицата по чл. 21, ал. 2, т. 2 - 5 от ЗХУ се изготвя от специализиран отдел в дирекции "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане след подаване на изискуемите документи по чл. 21, ал. 3 от ЗХУ. Според чл. 16, ал. 2 от ППЗХУ, заключенията по чл. 23, ал. 1, т. 3 от ЗХУ се обсъждат на заседание на специализирания отдел, като по силата на чл. 16, ал. 4 от същия правилник, всеки човек с увреждане има право да присъства на заседанието, на което се изготвя индивидуална оценка на неговите потребности, за което специализираният отдел го уведомява не по-късно от 3 работни дни преди датата на провеждане на заседанието, на което ще се разглежда подаденото от него заявление (чл. 17, ал. 1, т. 2 от ППЗХУ). В случая няма данни, а и не се твърди жалбоподателката да е била поканена на заседанието на специализирания отдел, на което е изготвена индивидуалната оценка на потребностите ѝ, като по този начин също е нарушено правото ѝ на защита, доколкото е била лишена от възможност да изложи възраженията си срещу констатациите във Формуляра, изготвен от водещия случая социален работник и произтичащите от това последници досежно общия брой на определените точки и произтичащите от това общ брой часове лична подкрепа месечно.

С оглед на това съдът намира, че в хода на административното производство са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, пряко рефлектиращи върху обосноваването на изготвената индивидуална оценка на потребностите и определените въз основа на нея часове лична помощ. С неосигуряване на възможност за вземане на участие в заседанието, в което е приета индивидуалната му оценка, правото на защита на жалбоподателката е нарушено, доколкото същата е била лишена от възможността да докаже и да получи адекватна за състоянието ѝ лична помощ, включително относно определения брой часове лична помощ.

Хората с увреждания се ползват със засилената защита на държавата. Съгласно чл. 51, ал. 3 от Конституцията на Р България, лицата с физически и психически увреждания се намират под особена закрила на държавата и обществото. Тази закрила е инкорпорирана в редица закони и

подзаконовите текстове на действащата нормативна уредба. В хода на административното производство са допуснати съществени нарушения на производствените правила, нарушаващи както правото на защита на участващото в процедурата лице, така и императивни процесуални норми, което се явява самостоятелно и достатъчно основание за отмяна на атакувания административен акт.

Още повече, че в случая, освен че са императивни, неспазването на тези правила е довело до неизясняване на всички факти и обстоятелства, от значение за правния спор по смисъла на чл. 35 от АПК, като тяхното допускане безспорно е рефлектирало върху съдържанието на властническото волеизявление, обективизирано в обжалвания акт, доколкото, ако не беше допуснато, би се стигнало до волеизявление с различно съдържание.

Обобщавайки гореизложеното, съдът намира, че са налице основанията за незаконосъобразност по чл. 146, т. 2, т. 3, от АПК и оспореният акт следва да се отмени. На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, преписката следва да се върне на органа за ново произнасяне с отчитане на всички коментирани по-горе правно значими обстоятелства, съобразно които при спазване изискванията на чл. 15, ал. 3, чл. 16 и чл. 17 от ППЗХУ, да извърши нова индивидуална оценка на потребностите на жалбоподателката, като се преценят и наведените в с.з. доводи, че Ж. е подала лично заявление – декларация за издаване на годишна електронна винетка; да мотивира преценката си по всеки един от показателите, релевантни за определяне необходимостта и степента на зависимост на лицето с увреждане; както и да определи конкретният месечен брой часове за предоставяне на лична помощ по правилото на чл. 10, ал. 3, т. 1, б. "а" от Методиката, а именно, като умножи общия брой получени точки по коефициент 1, 235, доколкото се касае за лице с увреждане над 18 години.

Съобразно изхода на спора в полза на жалбоподателката следва се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 300 евро.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ вр. чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 44 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ направление № 26006981 от 26.02.2026 г. за включване в механизма на личната помощ в частта относно определения брой часове – 147 месечно на И. П. Ж., ЕГН – [ЕГН], издадено от директора на дирекция „Социално подпомагане“ - Л., потвърдено с Решение № 22-РД06-0033 от 24.03.2026 г. на директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – С. – град.

ИЗПРАЩА преписката на директора на Дирекция "Социално подпомагане" - Л. за ново произнасяне в съответствие с дадените по-горе указания във връзка с тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Агенция за социално подпомагане [населено място] да заплати на И. П. Ж., ЕГН – [ЕГН], сумата от 300 евро /триста евро/ - разноски по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: